

Üniversitede Eğitim Gören Milli Sporcuların Sorunlarının İncelenmesi

Levent BAYRAM¹Deniz Özge YÜCELOĞLU KESKİN¹Menderes KABADAYI¹Özgür BOSTANCI¹

¹ Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi

Özet

Bu araştırmada, üniversitede lisans eğitimi sürecindeki milli takım sporcularının, okul ve spor yaşantılarında karşılaştıkları sorunların belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya, 2013-2014 öğretim yılında üniversitelerde öğrenim gören 151 milli sporcu öğrenci katılmıştır. Araştırmada, veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilmiş anket kullanılmıştır. Araştırmaya katılan milli sporcu öğrencilerin demografik bilgilerinin ve karşılaştıkları sorunların Ortalama (mean), frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları belirlenmiştir. Normal dağılım gösterip göstermediği Kolmogorov- Smirnov testi ile test edilmiştir. Başarısız oldukları ders sayısı ile kamp süresi arasındaki korelasyona Spearman Rho ile bakılmıştır. Milli sporcu öğrencilerin yaş dağılımı incelendiğinde %33.1'inin 19-21 yaş grubunda, %47.7'sinin 22-24 yaş grubunda olduğu, %39.7'sinin gelirinin 0-1000 TL arasında olduğu, %29.8'inin 1001-1500 TL arasında olduğu görülmüştür. Milli takımlardaki kamp süreleri incelendiğinde %34.4'ü 5-6 ay, okulda bulunma zamanları incelendiğinde; %45'i milli takım kamp aralarında, %38.4'ü sadece sınav zamanlarında okulda olduklarını belirtmişlerdir. Okul başarısızlık nedenleri incelendiğinde; %60.3'ü sadece kamp aralarında okula gittiğim için cevabını vermiştir. Sporcuların %45.7'si 5 ve üzerinde dersten başarısız olduğu görülmektedir. Öğrencilerin okuldaki antrenman süreleri incelendiğinde; %21.9'unun 31-60 dk arası, % 56.3'ünün ise 61-90 dk arası antrenman yaptığı görülmektedir. Milli sporcu öğrencilerin kamp süreleri ile başarısız oldukları ders sayıları arasındaki ilişki değerlendirildiğinde pozitif yönde anlamlı düzeyde ilişki olduğu görülmektedir. Milli sporcu öğrencilerin büyük çoğunluğu sadece milli takım kamp aralarında ya da sadece sınav zamanlarında okulda bulduklarını, bu nedenle derslere katılım konusunda yeterli zaman ayıramadıklarını belirtmişlerdir. Öğrenciler sadece milli takım kamp aralarında okulda bulunmalarının lisans eğitimindeki başarılarını olumsuz olarak etkilediğini düşünmektedirler. Kamp süreleri uzadıkça başarısız oldukları ders sayısı da artmakta ya da kamp süreleri azaldıkça başarısız oldukları ders sayıları da azalmaktadır. Milli sporcu öğrencilerin hem milli sporculuk, hem de üniversite öğrenimlerini sağlıklı ve verimli şekilde sürdürebilmelerinin yollarının aranması, çözüm önerileri getirilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Milli Sporcu, Öğrenci, Lisans Eğitimi

Analysis of the Problems of National Team Athletes Studying at University

Abstract

The purpose of this study is to find out the problems encountered in school and sports life by undergraduate students who are national team athletes. 151 national team athletes who were undergraduate students during the 2013-2014 Academic Year participated in the study. A questionnaire developed by the researchers was used in the study as data collection tool. Mean, frequency (f) and percentage (%) distributions of the demographic information and the problems encountered by national team athletes were found. Normality distribution of the data was tested by Kolmogorov- Smirnov test. Spearman Rho was used to find out the correlation between the number of lessons students failed and the duration of camps. When the age distribution of national team athlete students was analyzed, it was found that 33.1% were between 19-21 years of age, 47.7% were between 22-24 years of age. 39.7% of the students were found to have an income between 0-1000 TL, while 29.8% were found to have an income between 1001-1500 TL. When the durations of camps

were analyzed, it was found that 34.4% of the students stated that they were in national team camps for 5-6 months and when the students' time spent at school was analyzed, it was found that 45% were at school only in-between camps and 38.4% were at school only during exams. When the reasons for failure at school were analyzed, 60.3% answered that it was because they went to school only in-between camps. It can be seen that 45.7% of the students failed from 4 and more lessons. When the students' training times at school were analyzed, it was found that 21.9% trained between 31-60 minutes, while 56.3% trained between 61-90 minutes. When the association between students' camping times and the number of lessons they failed was analyzed, a positive significant association was found. A great number of national team athlete students stated that they were at school only in-between camps or at exam times, thus they could not allocate sufficient time to participate in lessons. Students think that being at school only in-between camps have a negative influence on their success in their undergraduate studies. As the duration of camps get longer, the number of lessons students fails increase while the number of lessons they fail decrease as the duration of camps get shorter. Solutions should be brought for national team athletes who are also students to continue effectively both their sports life and also their university life.

Key Words: National team athlete, Student, Undergraduate education, University education

Giriş

Spor, bireylerde fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönlerden gelişme sağlayan, bilgi, beceri ve liderlik yeteneklerini geliştiren bir araçtır. Aynı zamanda insanın kendisini disipline etmesine, karşılaştığı sosyal ve psikolojik sorunlarla başa çıkmasına yardım eder. Sporun uluslararası yarışmalar yoluyla milletler arasındaki dostluğu ve barışı geliştirmesi de ülke ekonomisine olumlu katkılar sağlar. Spor, başarıyı genişletme ve yarışmada üstün gelme amacı için gösterilen çabayı, bedensel bakımdan daha yetenekli olanların seçilmesini ve seçilenlerin sürekli ve yoğun bir eğitimle yetiştirilmesini gerektirmektedir. Böylece spor, daha çok yarışmayı içermekte ve en yüksek düzeyde oyun, mücadele ve ağır kas çalışmasını gerektirmektedir (Özmen, 1999). Uluslararası sporcu olmak için, 5-6 yaşında spora başlamak, günde 4-6 saat, haftada 5-6 gün antrenman yapmak ve bu ağır çalışmalarını aralıksız uzun yıllar sürdürmesi gerekmektedir (Başer, 1998). Milli takıma girebilmek için zevk aldıkları birçok aktiviteden, sosyal ortamlardan ve günlük alışkanlıklarından uzaklaşmak zorunda kaldıkları gibi, zorlu antrenmanların ve başarı beklentisinin neden olduğu stres ve kaygı etkisine de maruz kalmaktadırlar. Bir yandan milli takım çalışmalarını yürütürken, diğer yandan da geçimlerini sağlamak, yaşamsal gereksinimlerini karşılamak için gelir elde ettikleri kulüplerde de üst düzey performans sergileme zorunluluğunda bulunmaktadırlar.

Birey fiziksel, sosyal, bilişsel, benlik ve kariyer gelişim alanları ile birlikte düşünülmelidir (Gysbergs ve Henderson, 2000). Üniversite eğitimi de bireyin toplumsal rollerini edinmesinde ve pekiştirmesinde çok önemli bir yer tutmaktadır.

Birey olma yolundaki önemli taşlardan biridir. Eğitim ve spor, birey ve toplum hayatı için gerekli iki önemli kavramdır. Fakat sporcu öğrenciler için eğitim ve spor yaşantısını birlikte devam ettirebilmek uygulamada kolay değildir. Türkiye'de uygulanan eğitim programı incelenirse sporcu öğrencilerin ne kadar zor durumda olduğu görülebilir (Göde ve Alkan, 1998).

Milli takım sporcularının karşı karşıya buldukları çelişkilerden biri de yüksek öğrenimin getirdiği esnemez yükümlülüklerin sportif kariyerini tehlikeye sokmasıdır. Gelecekleri ile ilgili kaygılar milli sporcuları bir yandan üniversite eğitimine yönettirken, diğer yandan üniversite eğitiminin sportif kariyerlerini olumsuz etkilemesi yüzünden de eğitim süreçlerini askıya almakta ya da aksatmaktadırlar. Eğitim programları oldukça ağır olan ve bir de ders dışındaki boş zamanlarını spora ayırmak zorunda kalan sporcu öğrencilerin, boş zamanlarını derslerine çalışmakla geçiren öğrenciler ile arasındaki başarı düzeyi eşit olmayacaktır (Göde ve Alkan, 1998). Akademik başarısızlık sporu bırakma nedeni olarak görülmektedir. Spor ve akademik başarısızlık arasında pozitif yönde ilişki söz konusudur (Yıldırım, 2007).

Sportif başarıya ulaşmak ne kadar çok çalışmayı gerektiriyorsa, ulaştığı performansı korumak da en az o kadar zorlu bir süreçtir. Antrenmansız geçen süre performansta hissedilir düşüslere neden olmakta, zor elde edilen kazanımlar kolayca kaybedilmektedir. Çoğu milli sporcu, antrenmanlarını yaptığı şehirden farklı bir yerde üniversite eğitimine devam etmekte, bağlı oldukları kulüplerin antrenmana katılım baskısıyla, üniversitede sürdürdüğü öğrenim programının devam zorunluluğu arasında tercih yapmaya zorlanmaktadır.

Öte yandan bir okul dönemi süresince öğrencilere tanınan izinli devamsızlık hakkı, o dönem sürecindeki milli takım kamp sürelerine karşılık gelmemekte, öğrencilerin devamsızlıktan ders tekrarı yapması durumu meydana gelmektedir. Başarısız olunan ders sayısı arttığında ise öğrencinin bir sonraki yıl alması gereken tüm dersler, alınabilecek maksimum kredi sınırını aşmakta, bu da domino etkisiyle üniversite eğitimini normal süresinde tamamlayamama durumuyla sonuçlanmaktadır.

Bu çalışma, spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören milli sporcuların üniversite, milli takım kampları, kulüpler ekseninde karşılaştıkları sorunlara ışık tutmayı amaçlamaktadır.

Yöntem

Milli sporcu öğrencilerin okul yaşantılarındaki sorunlarını belirlemek için 12 soruluk anket uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Araştırmaya, 2013-2014 öğretim yılında Üniversitelerde öğrenim gören 151 Milli sporcu öğrenci katılmıştır. Milli sporcu öğrencilerin demografik bilgilerinin ve karşılaştıkları sorunların ortalama, frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları belirlenmiştir. Normal dağılım gösterip göstermediği Kolmogorov- Smirnov testi ile test edilmiştir. Başarısız oldukları ders sayısı ile kamp süresi arasındaki korelasyona Spearman Rho ile bakılmıştır. Araştırmada, verilerin çözümlenmesi bilgisayar ortamında SPSS 19.0 programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Bulgular

Tablo 1. Milli Sporcu Öğrencilerin Demografik Özellikleri

	Parametre	n	%
Yaş	19-21	50	33,1
	22-24	72	47,7
	25 ve üzeri	29	19,2
	Toplam	151	100
Üniversite Yılı	1	17	11,3
	2	41	27,2
	3	47	31,1
	4 ve üzeri	46	30,5
	Toplam	151	100
Gelir Durumu	0-1000 TL	60	39,7
	1001-1500 TL	45	29,8
	1501-2000 TL	35	23,2
	2001 TL ve üzeri	11	7,3
	Toplam	151	100

Tablo 1’de Milli Sporcu öğrencilerin yaş dağılımı incelendiğinde % 33.1’nin 19-21 yaş grubunda, % 47.7’sinin 22-24 yaş grubunda ve % 19.2’sinin ise 25 ve üzeri yaş grubunda olduğu görülmektedir. Öğrencilerin üniversite öğrenim gördüğü sınıflara göre dağılımları incelendiğinde; % 11.3 birinci sınıf, % 27.2’si ikinci sınıf, % 31.1’i üçüncü sınıf ve % 30.5 dördüncü sınıf öğrencisi olduğu görülmektedir. Öğrencilerin gelir düzeyleri incelendiğinde % 39.7’sinin gelirinin 0-1000 TL arasında

olduğu, % 29.8'inin 1001-1500 TL arasında olduğu, % 23.2'sinin gelirinin 1501-2000TL ve % 7.3'ünün gelirinin 2001 TL ve üzeri arasında olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 2. Milli Sporcu Öğrencilerin Okul Yaşamı Sorunları

	Parametre	n	%
Milli Takım Kamp Süresi	1-2 ay	37	24,5
	3-4 ay	52	34,4
	5-6 ay	49	32,5
	7-8 ay	13	8,6
	Toplam	151	100
Okulda Bulunma Zamanı	Milli Takım Kamp Aralarında	68	45
	Sadece Sınav Zamanlarında	58	38,4
	Antrenör İzin Verdiği Zamanlarda	25	16,6
	Toplam	151	100
Başarısız Ders Sayısı	Hiç	21	13,9
	1-2	31	20,5
	3-4	30	19,9
	5 ve üzeri	69	45,7
	Toplam	151	100
Akademik Başarısızlık Nedeni	Kamp Aralarında Geldiğim İçin	91	60,3
	Okulu Umursamıyorum	20	13,2
	Yeterli maddi gelire sahip olduğum için	21	13,9
	Sosyal Aktivitelerden Dolayı	19	12,6
	Toplam	151	100
Okuldaki Antrenman Süresi	0-30dk	14	9,3
	30 dakikadan 60 dakikaya kadar	33	21,9
	60 dakikadan 90 dakikaya kadar	85	56,3
	90 dakikadan yukarı	19	12,6
	Toplam	151	100

Tablo 2'de milli sporcu öğrencilerin milli takımlardaki kamp süreleri incelendiğinde %24.5'i 1-2 ay, % 34.4'ü 5-6 ay, % 8.6'sı 7-8 ay kampta bulduklarını bildirmişlerdir. Milli sporcu öğrencilerin okulda bulunma zamanları incelendiğinde; %45'inin milli takım kamp aralarında, %38.4'ünün sadece sınav zamanlarında, % 16.6'sının antrenör izin verdiği zamanlarda okulda olduğu tespit edilmiştir. Milli sporcu öğrencilerin okul başarısızlık nedenleri incelendiğinde; %60.3'ü kamp aralarında geldiği için, %13.2'si okulu umursamadığı için, %13.9'u yeteri kadar maddi olanağa sahip olduğu için, %12.6'sı sosyal aktivitelerden dolayı çalışmadığı cevabını verdiği görülmektedir. Okuldaki antrenman sürelerine bakıldığında; %9.3'ü 0-30 dk, %21.9'u 30 dakikadan 60 dakikaya kadar, % 56.3'ü 60 dakikadan 90 dakikaya kadar ve %12.6'sı 90 dakikadan fazla antrenman yaptığı görülmektedir. Milli

sporcu öğrencilerin kulüplerinin izin zamanları incelendiğinde; % 47.7'sinin yalnızca sınav zamanlarında, %25.2'sinin müsabaka sonralarında, % 23.8'inin sporcu izin istediğinde izin verdiği, %3.3'ünün ise hiçbir zaman izin vermediği bildirilmiştir. Öğrencilerin başarısız ders sayıları incelendiğinde; %13.9'unun hiçbir dersten başarısız olmadığı, %20.5'inin 1-2 dersten başarısız olduğu, %19.9'unun 3-4 dersten başarısız olduğu ve % 45.7'sinin beş ve üzerinde dersten başarısız olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Milli sporcu öğrencilerin kamp süreleri ile başarısız oldukları ders sayıları arasındaki ilişki

Parametre	Milli Takım Kamp Süresi	Başarısız Ders Sayısı
Milli Takım Kamp Süresi	r	,295**
	p	0
	N	151

*p<0,05, **p<0,01

Tablo 3'de milli sporcu öğrencilerin kamp süreleri ile başarısız oldukları ders sayıları arasındaki ilişki değerlendirildiğinde pozitif yönde anlamlı düzeyde ilişki olduğu görülmektedir. Kamp süreleri uzadıkça başarısız oldukları ders sayısı da artmakta ya da kamp süreleri azaldıkça başarısız oldukları ders sayıları da azalmaktadır.

Tartışma

Bu araştırmada, üniversite eğitimi sürecinde bulunan ve aynı zamanda milli takımlarda yer alan öğrencilerin okul yaşantılarında karşılaştıkları sorunların belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya, 2013-2014 öğretim yılında Üniversitelerde öğrenim gören 151 Milli sporcu öğrenci katılmıştır.

Araştırmamıza dahil olan milli sporcu öğrencilerin %39.7'sinin gelirinin 0-1000 TL arasında olduğu, %29.8'inin 1001-1500 TL arasında olduğu görülmüştür. Devicioğlu ve Sarıkaya (2006), 209 sporcu öğrenciyle yaptıkları çalışmada öğrencilerin %80,7'sinin gelir düzeyinin 740 TL'nin altında olduğunu belirlemişlerdir. Özcanoğlu (1993), araştırmasında, %63'ü kulüp sporcusu olan öğrencilerin %82'i gibi büyük bir çoğunluğunun spor faaliyetlerine katılımdan hiçbir maddi kazanç elde etmediklerini sonucuna ulaşmıştır (Özcanoğlu, 1993). Kılıç (2006), araştırmasında

ise, sporcu öğrencilerin kulüplerinden düzenli olarak gelir elde etme durumları ile ilgili soruya %94 oranında hayır cevabı verdiklerini tespit etmiştir (Kılıç, 2006). Canal (2008), 490 spor lisesi öğrencisiyle yaptığı çalışmada araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin problem alanlarını öncelik sırasına göre kurum ve kuruluşlarla ilgili problemler, okul yaşamı ile ilgili problemler, ekonomik durum ile ilgili problemler, aile yaşamı ile ilgili problemler olarak belirlemiştir.

Milli sporcu öğrencilerin okuldaki antrenman süreleri incelendiğinde; %21.9'unun 30 dakikadan 60 dakikaya kadar, % 56.3'ünün 60 dakikadan 90 dakikaya kadar antrenman yaptığı görülmektedir. Alvrdu ve Şenel (2010), okul yaşamı ile ilgili sorunlarla, futbolcu öğrencilerin haftalık antrenman sayıları ve günlük antrenman saatleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğunu belirlemiştir.

Milli sporcu öğrencilerin milli takımlardaki kamp sürelerinin % 24.5'inin 1-2 ay, %34.4'ünün 5-6 ay olduğu, okulda bulunma zamanları incelendiğinde; %45'inin milli takım kamp aralarında, %38.4'ünün sadece sınav zamanlarında okulda oldukları görülmektedir. Okul başarısızlık nedenlerinde ise; %60.3'ünün sadece kamp aralarında okula gittiği için cevabını verdiği görülmektedir. Üniversitede bir dersten o dönem içinde yapılabilecek devamsızlık sınırı izinsiz olarak ortalama 4 hafta, izinli olarak ortalama 8 hafta şeklinde uygulanmaktadır. Sınav dönemleri de dahil edildiğinde eğitim öğretim bir dönem için 19 hafta, iki dönem için ise toplamda 38 haftaya ulaşabilmektedir. Kamp sürelerinin üniversite eğitim öğretim süresinin büyük bir bölümüyle çakıştığı ve eğitim öğretimi olumsuz yönde etkilediği sonucuna varılmıştır. Literatürde milli sporcuların okul başarısızlık nedenlerini araştıran başkaca bir araştırma bulunamamıştır.

Öğrencilerin okul yaşamı sorunları ile ilgili sonuçları değerlendirildiğinde kamp sürelerinin uzun oluşunun akademik başarılarının olumsuz yönde etkilediğini düşünmektedirler. Milli sporcu öğrencilerin kamp süreleri ile başarısız oldukları ders sayıları arasındaki ilişki değerlendirildiğinde pozitif yönde anlamlı düzeyde ilişki olduğu görülmektedir. Sarı (2002), araştırmasında, sporcu öğrencilerin sportif çalışmalarında karşılaştıkları en önemli sorunun %11 ile ders başarılarını olumsuz yönde etkilemesi olduğunu tespit etmiştir. Batmaz (2013), ortaöğretim düzeyindeki 122 sporcu öğrenciyle yaptığı çalışmada ders başarı durumu değişkenine göre sporcuların büyük bir kısmının zayıfı (%41,8) olduğu, çok az bir kısmının ise takdir belgesi (%6,6) aldığı

görülmüştür. Özcanoğlu (1993), yaptığı çalışmada, sporcu öğrencilerin derslerini olumsuz yönde etkilediği için sportif faaliyetlere katılmadığını belirtmiştir. Canal (2008), yaptığı çalışmada, sporcu öğrencilerin derslerine çalışmak için yeterli zaman ayıramadıklarını ve derslerine devamsızlık nedeni ile spora ara vermek zorunda kaldıklarını belirtmiştir. Silliker ve Quirk (1997), liseler arası okul maçlarına katılan futbolcularla yaptıkları araştırmada ise sonuçlar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Literatürde konu hakkında tersi yönde bulgular elde etmiş araştırmalar da mevcuttur. Whitley (1999), tarafından 1993 ile 1996 yılları arasında Kuzey Carolina Liseleri Spor Birliği'ne bağlı 301 okulda 9. ve 12. sınıflarda okuyan sporcu olan ve olmayan öğrencilerin, genel not ortalamaları, devamsızlıkları, disiplin problemleri, okullarını bırakma durumları ve mezun olabilme durumları karşılaştırılmıştır. Karşılaştırmaya göre sporcuların genel not ortalamalarının daha iyi, devamsızlık oranlarının, disiplin sorunlarının ve okul bırakma durumlarının daha az, mezuniyet durumlarının daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Tosun, Demir, Uçkun ve Konak'ın (2015) Kocaeli Üniversitesi'nde 320 üniversite öğrencisi üzerinde yaptığı ve spor aktivitelerinin üniversite öğrencilerinin başarı ve motivasyonu ile ilişkisini incelediği araştırmada da fiziksel anlamda daha aktif olan öğrencilerin akademik başarılarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç

Çalışmamız Milli sporcu öğrencilerin lisans eğitimleri noktasında karşılaştıkları problemlerin neler olabileceği hakkında bilgi verebilir nitelikte bir çalışmadır. Milli sporcular, ülkemizin bayrağını en yukarılara taşıyabilmek için var güçleriyle küçük yaşlardan itibaren, sonsuz özen ve fedakarlık göstererek hayatlarının önemli dönemlerinde birçok istek ve zevk aldıkları şeyden feragat ederek, tartışmasız çok önemli bir noktaya gelen gurur duyduğumuz, toplum için çok değerli bireylerdir. Milli sporcu öğrencilerin büyük çoğunluğu okulda buldukları zamanı; milli takım kamp aralarında ve sadece sınav zamanlarında olduğunu ve bu nedenle derslere katılım konusunda yeterli zaman ayıramadıklarını belirtmişlerdir. Kamp süreleri uzadıkça, başarısız oldukları ders sayısı da artmakta ya da kamp süreleri azaldıkça başarısız oldukları ders sayıları da azalmaktadır. Milli takım sporcusu öğrenciler, sadece milli

takım kamp aralarında okulda bulunmalarının lisans eğitimindeki başarılarını olumsuz olarak etkilediğini düşünmektedirler. Milli sporcular ve federasyonların en üst liglerinde oynayan sporcuların üniversite öğreniminde bir dönem için alacağı maksimum kredi sınırının ve öğretim süresinin üst sınırının kaldırılması gerekmektedir. Bunun için bu sporcuların bağlı oldukları federasyonlardan faal olduklarına dair bilgi alınmalı. Yüksek öğrenimlerini dondurmak isteyen öğrencilerin istedikleri kadar süreyle bu haktan yararlanabilmeleri gerekmektedir. Değerli sporcuların karşılaştıkları bu sorunlara hangi çözüm önerileri getirilebileceği ve Milli sporcu öğrencilerin hem Milli sporculuk hem de lisans eğitim faaliyetlerini beraber daha iyi bir şekilde yürütebilmeleri için neler yapılabileceği hakkında düşünülmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

- Alvurdu S., Şenel Ö. (2010). Lise eğitimi sürecindeki futbolcu öğrencilerin sorunları (Ankara İli Örneği). *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 8(1), 17-28.
- Başer E. (1998). *Uygulamalı Spor Psikolojisi*. Ankara: Bağırhan Yayinevi. s.20.
- Batmaz H.Ç., Yıldırım F., Coşkun Z., Karadağ M. ve Atalı A. (2013). Ortaöğretim kurumlarında voleybol oynayan sporcuların spora yönelik beklenti ve memnuniyet düzeyleri (Elazığ İli Örneği). *NWSA-Sports Sciences*. 8(4), 65-74.
- Canal E. (2008). Spor liselerindeki öğrencilerin problemleri ve beklentilerinin belirlenmesi. (Yüksek Lisans Tezi) Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara. s. 142-143.
- Devecioğlu S., Sarıkaya M. (2006). Sporcu öğrencilerin sosyo-ekonomik değişkenler ışığında profillerinin belirlenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 16(2), 301-314.
- Göde O., Alkan V. (1998). Denizli ortaöğretim kurumlarındaki sporcu öğrencilerin derslerindeki ve spor yaşantılarındaki başarılarının karşılaştırılması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 4, 14-21.
- Gysbergs N.C. and Henderson P. (2000) *Developing & Managing Your School Guidance Program*. Third Edition, Alexandria, VA. ACA Lawrence Erlbaum Associates Publishers.

- Kılıç M. (2006). Okul takımlarında yer alan sporcu öğrencilerin kulüp bazında spor yapma oranları ve bunu etkileyen faktörler (Van İli Örneği). (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Ankara. s.72-73.
- Özcanoğlu A. B. (1993). Ortaöğretimde okul spor faaliyetlerine katılımın öğrencilerin akademik başarıları üzerindeki etkileri, (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara. s. 37, 45.
- Özmen Ö. (1999). Çağdaş Sporda Eğitim Üçgeni. Ankara: Bağırhan Yayınevi, s.134.
- Sarı F. (2002). Orta öğretim kurumlarında sportif faaliyetlere katılan öğrencilerin katılım amaçları ve karşılaştıkları problemlerin tespitine yönelik durum analizi. (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara. s. 75, 82.
- Silliker S. A. ve Quirk J.T. (1997). The effect of extracurricular activity participation on the academic performance of male and female high school students. The School Counselor. 44 (4), 288-293.
- Tosun A., Demir B., Uçkun G. ve Konak O. (2015). Spor aktivitelerinin üniversite öğrencilerinin başarı ve motivasyonu ile ilişkisi. 4. Uluslararası Meslek Yüksek Okulları Sempozyumu, Cilt 2.
- Whitley R.L. (1999). Those dumb jacks are it again: a comparison of the educational performances of athletes and nonathletes in north carolina high schools from 1993 through 1996, High School Journal 82 4), 223-233.
- Yıldırım Y. (2007). Türkiye’de performans tenisi yapan sporcuların tenise başlama nedenleri ve beklentileri. (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Spor Yönetim Bilimleri Anabilim Dalı, Ankara. s. 20, 34, 40, 45.